

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

Articulus I. An Clerico licet Uxorem ducere?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

ARTICULUS I.

An Clerico licet Uxorem ducere?

43 **D**E hoc agitur in pluribus capitulis, *h. t.* Alexander III. *c. 1. h. t.* ita constituit: *Si qui Clericorum infra Subdiaconatum acceperint uxores, ipsos ad relinquenda beneficia Ecclesiastica, & retinendas uxores, distractione ecclesiastica compellatis. Sed, si in Subdiaconatu, & aliis Superioribus ordinibus uxorem accepisse noscantur, eos uxores dimittere & penitentiam agere de commisso, per suspensionis & excommunicationis sententiam, compellere procuretis; & c. Sanè, 2. eod. ibi: Sanè de Clericis inferiorum ordinum, qui in conjugio constituti, diu ecclesiastica beneficia ex concessione predecessorum suorum habuerunt, à quibus sine magno discrimine, ac effusione sanguinis non possunt privari, duximus respondendum, ut, quia ibi natio, & gens barbara, & multitudo in causa est, eos dissimulatione sustineas ecclesiastica beneficia, tam diu habita, possidere; provisurus attentius, ne deinceps Clericis conjugatis ecclesiastica beneficia conferantur; sed illorum aliqui ad sacros ordines, vel Ecclesiarum administrationes non admittantur, nisi castitatem fortè voverent; & perpetuò servarent, qui unicam, & virginem habuerint uxorem. Et in pluribus aliis.*

44 Ex his, & aliis textibus hæc conclusio sequitur: *matrimonium à Clericis, infra subdiaconatum, constitutis, contrahere non valere; à Subdiaconis vero, & supra, nullum esse.* De Clericis minoribus aperte constat *ex cit. c. c. 1.* ubi, postquam acceperunt Uxores, jubentur compelli ad eas retinendas; & *c. Joannes 7. eod.* dicitur, non compellendus ad deferendum habitum Clericalem Joannes, qui, postquam fuit Acolythus, Uxorem duxit; id, quod etiam habetur *c. Ex parte, 9. eod.* De Clericis verò in sacris, ex eo, quia *dict. c. 1.* sub pœna suspensionis, & excommunicationis ferendæ, jubentur Uxores dimittere, *c. Sanè, 4. eod.* *Sacerdotum nuptiæ dicuntur non nuptiæ, sed potius contubernia.*

45 Dices: Sive legem naturæ attendamus, sive legem scriptam, & gratiæ, nullum invenimus præceptum de cœlibatu

*sacerdotum, minus de Diaconis & Subdiaconis; ergo idem licitum etiam erit Sacerdotibus in lege gratiæ. Ant. probant contrarii, factis, de quibus latè agit Gonzalez h. t. in c. 1. an. 2. Sed quidquid sit, de quorundam opinione, qui volunt, cœlibatum Sacerdotibus injunctum esse à jure divino (de quo V. Card. Bellarminus, tom. 1. controvers. lib. 1. de Clericis c. 28.) certum tamen est, cœlibatum Sacerdotum esse de jure Ecclesiastico, ut constat ex illis canonibus, ubi, cum agitur de hac continentiæ lege, vocatur *lex Ecclesiastica.* Hac enim facit, 1. *c. Presbyteri, dist. 27. ibi: juxta Sacrorum canonum definitiones. 2. c. 1. h. t. ibi: Si Clericorum infra subdiaconatum & c. 3. c. quod te, 3. eod. c. 4. eod. & pluribus aliis locis.* Accedit Concilium Trident. *sess. 24. can. & c. cum olim, 6. h. t. ibi: Nos igitur attendentes, quod orientalis Ecclesia votum continentiæ non admittit, quin orientales in minoribus constituti ordinibus, contrahant; & in Superioribus utantur matrimonio jam contracto.* Ubi bene notandus textus, non dici, quòd in Ecclesia Græca Clericis in majoribus liceat *contrahere*; sed tantum, quòd eis liceat *uti matrimonio prius, quam venirent ad ordines majores, contracto.**

Ex quibus verbis deducitur, 1. *in lege 46 Ecclesiæ, quæ ordinandi in Sacris, tenebantur edere votum continentiæ, cum Clericis Orientalis Ecclesiæ contrarium esse permittum, ut ordinati in Sacris matrimonio prius contracto uterentur. 2. reliquos Ecclesiasticà lege teneri ad emitendum continentiæ votum, cum in sacris ordinantur. 3. votum continentiæ non esse de essentia status Clericalis; cum stet sine illo in Clericis Ecclesiæ Orientalis. 4. obligationem continentiæ servandæ à Clericis in Sacris; non esse juris divini; aliàs Pontifex oppositum nec Clericis Orientalibus potuisset permittere; licet primis Ecclesiæ temporib⁹ fuerit æqualis lex, tam apud Latinos, quam Græcos, ut Sacris Ordinibus initiati, non solum matrimonio postea non copularentur, verum etiam jam contracto non uterentur; imò à propriis uxoribus se abstinere, cum necessitas ministrorum, & fidelium inopia coegit, etiam ex conjugatis Clericos assumere;*

mere: constat ex Origene *homil. 23. in Numer.* Eusebio in *Evangel. demonstr. c. 8. & 9.* Epiphano, *heresi 69.* Chrysof. *homil. 2. de patientia Job.* Cyrillo Hierosolym. *catech. 12.* Hieronymo *contra Vigil. in princip. & epist. 50. in fine.* Concilio Nicæno, *canon. 3.*

ARTICULUS II.

An Clerici conjugati teneantur deferre habitum, & tonsuram?

47 **D**E hoc Episcopus Pictaviensis quaestionem movit apud Innocentium III. ad quam respondit Pontifex, & refertur c. *Joannes 7. h. t.* quod sic habet: *Joannes nobis conquerendo monstravit, quod tu eum, quanquam jam dudum uxorem legitimam duxerit, pro eo, quod prius in acolythum fuerat ordinatus, compellere niteris, ut tonsuram deferat Clericalem, ex quo inter ipsum, & uxorem suam posset scandalum generari; cum de consuetudine terre tue Clerici uxorati non cogantur invito portare tonsuram. Quoniam igitur idem, etiam tonsuratus, non potest privilegio Clericali gaudere, mandamus, quatenus ipsum super tonsuratione hujusmodi non molestes, dummodo nullum percipiat beneficium Ecclesiasticum, cuius ratione teneatur Clericalem deferre tonsuram; quia, cum eum oporteat secularibus negotiis immisceri, tonsura ipsius, secularia exercentis, videretur profectò in ministerio nostri vituperium redundare.* Ex quo textu sequitur, cum in Ecclesia Latina quaestio fieri possit solum de Clericis in minoribus (qui enim in sacris sunt, citra dispensationem conjugati esse nequeunt) Clericos conjugatos, qui sunt infra Subdiaconatum, non teneri ad deferendum habitum, & tonsuram Clericalem, nisi liceat illi habere beneficium Ecclesiasticum, de quo diximus *à num. 21. & 26.* & patet ex c. *Clericus, 6. h. t.* quod est desumptum ex *Concilio Triburiensi*, ubi statuitur: *si Clericus non in gradu seu Ordine sacro constitutus, nec Religionem professus, dimissa Tonsura uxorem duxerit, eam retinere potest, imò & debet: iterum tamen tonderi debet, si Canonis, & fori Clericalis privilegio gaudere velit;* (*Abb hic n. 4.*) modò non

sit bigamus, sed Virginem duxerit, & Ecclesiae alicui serviat, juxta *Concil. Trid. sess. 23. c. 6. de reform.* Ex quo infert gloss. *in hic*, quòd Clericus conjugatus & beneficiatus, debeat portare coronam; quæ autem pertinent ad qualitatem, & decorem habitus Clericalis, diximus *à n. 21.*

ARTICULUS III.

An Clerici conjugati possint habere beneficia Ecclesiastica?

48 **C**Lericum conjugatum, jure Ecclesiastico, incapacem esse beneficiorum; ita cum communi Lesius *l. 2. Jusf. c. 34. de 21.* adeo, ut nec dispensatione Episcopi beneficium, etiam simplex, obtinere possit. Sanchez *cit. D. 42. n. 18.* excipe, nisi duxerit Virginem, & perpetuam continentiam voverit, c. *Sanctus, h. t.* modò etiam uxor vel monasterium ingreditur, vel saltem votum continentiae perpetua edat, quin exposita maneat periculo incontinentiae, c. *Conjugatus, 5. de Convers. conjugat. junct. gl. V. ab uxore.* Nam Laicus non est capax beneficii, c. *Cum adeo, 17. de rescript.* at Clericus conjugatus habetur in omnibus ut Laicus, exceptis casibus expressis, c. *unic. h. t. n. 6.* Ex quo sequitur. 1. Clericum, qui per verba de praesenti contrahit matrimonium, amittere beneficium, si quod habuit, extra praedictum casum; quia sic tacite renuntiat praesumptione juris; & quidem ipso facto, juxta Barbosam *in c. 1. h. t. n. 2.* adeo, ut fructus, à die sic contracti matrimonii perceptos, teneatur restituere; nec possit in favorem tertii renuntiare; atque adeo beneficium ejus, tali casu statim, ipso jure vacare; ita Sanchez *l. 7. matrim. D. 42. à n. 10.* & hoc non in poenam delicti, cum nullum sit; sed ob incompatibilitatem cum statu matrimonii. Hinc, quando dicitur c. *1. & 3.* ejusmodi Clericos conjugatos privandos esse beneficiis, intellige, quòd possessionem, cum injuste detineant. Et quamvis ab initio fuerint habiles ad beneficium, & inhabilitate (v.g. irregularitate) superveniente, non perdant ipso jure; perdunt tamen tacita renuntiatione, quæ intervenit in hoc casu. Et hoc etiam procedit de pensionibus Ecclesiasticis, si quas ejusmodi Clericus habuit titulo Clericali (nisi sint reservata pro officio aliquo compatibili cum matrimonio, ut pullare campanas,